

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

برادری اسلامی

(ترجمه)

أبوهریره رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه وسلم روایت می کند که ایشان فرمودند:

«لَا تَحَاسَدُوا وَلَا تَنَاجَشُوا وَلَا تَبَاغَضُوا وَلَا تَدَابَرُوا وَلَا يَبِعْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يَخْذُلُهُ وَلَا يَحْقِرُهُ التَّقْوَى هَاهُنَا وَيَشِيرُ إِلَيَّ صَدْرُهُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ بِحَسْبِ امْرِئٍ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ دَمُهُ وَمَالُهُ وَعَرَضُهُ». (رواه المسلم)

ترجمه: شما مسلمانان به یکدیگر حسادت نوزید، به زیان یکدیگر سازش نکنید، به یکدیگر بغض و کینه نوزید و به همدیگر پشت نکنید و هیچ یک از شما روی معامله دیگری، معامله نکنند، بندگان الله و برادران همدیگر باشید. مسلمان برادر مسلمان است، به برادر خود ستم نمی کند، دست از یاری و کمک او نمی کشد، او را تکذیب نمی کند، او را خوار و ذلیل نمی شمارد، این تقوا و پرهیزکاری است و ایشان سه بار به سینه شان اشاره نمودند و گفتند: برای انسان همین کافی است که برادر مسلمان خویش را تحقیر کند و او را کوچک شمارد، خون، مال، شرف و ناموس هر مسلمان بر مسلمان دیگر حرام است.

این حدیث و احادیث فراوان دیگر به امور مختلفی می پردازد که روابط عمومی بین مسلمانان را تنظیم می کند، اموری مانند حسادت نوزیدن و عدم ایجاد اسبابی که منجر به حسادت و دشمنی بین برادران مسلمان شود. حسادت به معنای آرزوی زوال نعمت از برادر مسلمان است. بنابراین، روابط مسلمانان باید بر مبنای محبت، هم دردی در لحظات شادی و غم باشد و مسلمان باید برای برادر مسلمان خود چیزی را بپسندد که برای خود می پسندد. هم چنین این حدیث برخی از معاملات تجاری بین مسلمانان را نیز تنظیم می کند، مانند منع کردن مسلمان از معامله کردن بر معامله دیگران.

یکی از مهم ترین مواردی که در این حدیث شریف به آن اشاره شده تأکید به برادری در دین اسلام است؛ زیرا این رابطه بهترین نوع روابط انسانی است که اساس آن اشتراک در عقاید، افکار و اصول می باشد.

از مقتضیات برادری اینست که هیچ کس نباید به برادر مسلمانش ستم کند، هم چنین نباید کاری انجام دهد یا سخنی بگوید که حق برادر مسلمانش زیر پا شده یا به آن تجاوز شود. در موقعیتی که برادر مسلمانش نیاز به یاری دارد، نباید از یاری کردن وی دست بکشد، بلکه باید او را در حق یاری نموده و از ارتکاب حرام بازدارد و در نهایت نباید در بین مسلمانان تبعیض، تفرقه و تحقیر کردن دیگران وجود داشته باشد. عدم پایبندی به این حقوق در بین برادران مسلمان، مخالف اصولی است که این رابطه ایمانی و این برادری را تنظیم می کند.

حدیث شریف این رابطه را به چیزی ارتباط داده که باعث ایجاد و شکل گیری آن می شود و آن عبارت است از تقوا و ترس از الله سبحانه و تعالی و تلاش برای خشنودی او، اشتیاق به کسب رضایت الله سبحانه و تعالی و اجتناب از حسادت که این رابطه را نابود می کند.

در پایان حدیث، رسول الله صلی الله علیه وسلم به حرمت دست‌درازی یا تجاوز به مهم‌ترین دارایی‌های مردم یعنی خون، مال و ناموس اشاره کردند؛ مگر در مواردی که شرع اجازه داده باشد. بنابراین قتل یک مسلمان بدون دلیل شرعی حرام است و قصب مال متعلق به برادر مسلمان به زور و بدون دلیل شرعی حرام است. اما آبرو خط سرخی است که الله سبحانه و تعالی برای دفاع از آن یا مردن در راه حفظ آن، پاداش بزرگی تعیین کرده است. بنابراین چگونه ممکن است که برادر به آبروی برادرش دست‌درازی کند؟ این یک گناه کبیره است که شرع از آن منع کرده است.

لذا بر ما مسلمانان که به دنبال خشنودی الله متعال هستیم، لازم است که در حفظ اموری که این حدیث به آن اشاره نموده است کوشا باشیم و آن را بر اساس موازین شرعی حفظ نمائیم.

بنابراین، باید سعی کنیم تا معنی و هدف شریعت در تنظیم دقیق روابط انسانی به خصوص برادری اسلامی را درک کنیم تا جامعه‌ای کامل، بی‌نقص و با زیرساخت درست داشته باشیم؛ زیرا جامعه تنها در صورتی به یک‌دستی و انسجام می‌رسد که به احکام شرعی منضبط باشد؛ چون شریعت اسلام یگانه نظامی است که می‌تواند مردم را برای رسیدن به خوشبختی دنیایی و دستیابی به رضایت الله سبحانه و تعالی و بهشت جاویدان ارتقا دهد.

مترجم: عبدالرحمن مستنصر